

Шишак Андріана,
аспірантка,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
andrianashyshak@tnpu.edu.ua

Коляса Роман,
директор,
Буцнівська ЗОШ І-ІІІ ст.
с. Буцнів, Україна
kolyasa21@gmail.com

ПРОЄКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ДІЇ: ЗМІСТ ТА ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ В ТНПУ

Анотація. У статті відображено сутність поняття «проект соціальної дії»; аргументовано мету та види проектів соціальної дії (ПСД). Визначено та обґрунтовано етапи участі у пітчінгу ПСД та специфіку діяльності на кожному з них. Описано досвід Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка у сфері впровадження ПСД-переможців конкурсу за підтримки іноземних партнерів.

Ключові слова: проекти соціальної дії, види проектів соціальної дії, мета проектів соціальної дії, пітчінг, етапи пітчінгу, ТНПУ ім. В. Гнатюка.

У контексті обговорення теми панельного засідання Крайового форуму освітян неможливо оминати увагою саме питання змісту проектів соціальної дії та досвіду їх реалізації в ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Проект соціальної дії (ПСД) – проект, спрямований на позитивні соціальні зміни у громаді [2]. Такі ініціативи виявляють активні люди, які прагнуть вдосконалення у певних сферах власної чи громадської життєдіяльності, а підтримують їх, зазвичай, громадські організації у партнерстві із зацікавленими українськими, міжнародними чи закордонними структурами.

Мета ПСД завжди спрямована на те, щоб привернути увагу державної влади, громадських організації, мешканців громади тощо до проблеми, яка виникла у суспільстві, та до необхідності її розв’язання.

Залежно від того, на усунення проблем якої сфери життя спрямована ініціатива, розрізняють такі види ПСД:

- *освітні* (лекторії, розробка методів, посібників, ігор розвивального спрямування, дидактичних матеріалів тощо);
- *науково-технічні* (вдосконалення технологій у сфері ПСД);
- *благодійні* (підтримка малозабезпечених верств населення та тварин, які цього потребують);
- *захисно-правові* (розробка заходів для людей, які опинилися у складних життєвих ситуаціях, та заходів, спрямованих на захист тварин);
- *культурні* (сприяння дотриманню традицій, відновленню забутих видів мистецтва);
- *виховні* (ті, що забезпечують позитивний вплив на гармонійний розвиток особистості) [3, с. 20–27].

Якщо менеджери ПСД розраховують на фінансування від партнерів, то існує необхідність брати участь у конкурсах таких проєктів. Та ініціатива, яка переможе, зрозуміло, отримає фінансування.

Етапами участі у конкурсі ПСД є такі: створення та подання ідеї, експертна оцінка, пітчінг проєктів, отримання фінансування, реалізація проєкту, подання звітності [1].

Етап створення та подання ідеї охоплює виникнення в організаторів ініціативи, зазначення її основних положень в анкеті (аплікаційній формі) та подання останньої на розгляд. На цьому етапі інколи може бути сформульована вимога пройти онлайн чи офлайн курс для підвищення рівня знань щодо створення ПСД.

Для участі у конкурсах проєктів обов'язковим є попереднє заповнення аплікаційної форми – детальної анкети, у якій зазначають повну характеристику ПСД, терміни його впровадження, прогнозують цілі та результати.

Етап експертної оцінки – це вивчення експертами корисності та оригінальності ідеї, відбір проєктів для майбутнього доопрацювання та потенційної реалізації. Не всі ПСД, які пройшли перший етап відбору, отримують фінансування. Потрібно модернізувати та унормувати власну ініціативу відповідно до визначених правил та системи навчань від експертів.

Етап пітчінгу проєктів передбачає презентування доопрацьованого проєкту конкурсній комісії. Саме вона ухвалює рішення про те, чи підтримати зазначену ідею і чи варта вона фінансування. Ті проєкти соціальної дії, які перемогли у цьому етапі, і отримують матеріальну підтримку від партнерів пітчінгу.

Етап фінансування передбачає отримання переможцями своїх заслужених призів. Сума фінансування, зазвичай, окреслена заздалегідь перед початком конкурсу. Як правило, менеджери проєктів-переможців не отримують готівки чи надходжень коштів на власні банківські картки. Отримання фінансування означає, що усі об'єкти та матеріали, які замовили, будуть оплачені по перерахунку. Тобто одразу від фінансових партнерів пітчінгу – продавцеві чи фірмі.

Реалізація проєкту розпочинається із моменту укладання угоди. Лідер та команда менеджерів ПСД ознайомлюються із документом, підписують його, а після того здійснюють усі покупки та попередньо заплановані заходи. Наскрізно реалізується моніторинг.

Подання звітності. Як правило, є два види звіту, який потрібно подати організаторам пітчінгу після перемоги у ньому. Це – описовий та фінансовий.

Описовий звіт охоплює зіставлення мети проєкту із результатами, підтвердження здійснених заходів відео- чи фотозасобами, публікаціями у соціальних мережах, на сайтах, інформування через телевізійні програми тощо.

Фінансовий звіт передбачає прописування кінцевої вартості усіх придбаних товарів, відправлення копій чи оригіналів документів про купівлю-продаж (чеки, накладні тощо), зіставлення запланованих витрат із фактичними.

Залежно від етапів здійснення звіту є проміжний та кінцевий звіти. Проміжний – безпосередньо під час реалізації проєкту, кінцевий – після закінчення дії проєкту або після його одного циклу (якщо ПСД – повторюваний).

Уся зазначена інформація отримана у результаті участі команди факультету педагогіки і психології ТНПУ та Центру професійного розвитку та лідерства ТНПУ у пітчінгу проєктів соціальної дії. Тому ці кроки перевірено практично на власному досвіді. Продемонструємо кілька прикладів результатів реалізації ПСД в ТНПУ.

Проект «Дитячої інтерактивно-розвивальної кімнати «Смайлик-ТНПУ»» є переможцем у конкурсі пітчінгу проєктів за підтримки Британської ради. Це – приміщення із сучасним освітнім простором, інтерактивною підлогою, екоматеріалами, у якому з дітьми дошкільного віку завжди працюють кваліфіковані та креативні педагоги.

«Творча лабораторія дошкільної та початкової освіти» (або «НУШівський центр») – ще один реалізований проєкт соціальної дії за підтримки Британської ради в Україні в умовах локального конкурсу. Діти дошкільного та молодшого шкільного віку можуть працювати тут із різноманітними дидактичними матеріалами, інтерактивною пісочницею, мультимедійним планшетом, а студенти – проходити практику.

«Дитячий квест-табір «Friends»» – минулорічний переможець вже обласного пітчінгу – конкурсу ПСД у Тернопільській області. Цей проєкт забезпечує соціалізацію, підвищення рівня фізичного здоров'я дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, зокрема дітей-сиріт та дітей з особливими освітніми потребами, засобами інноваційних ігрових технологій на базі діяльності дитячої інтерактивно-розвивальної кімнати «Смайлик-ТНПУ» та «НУШівського центру».

Таким чином, проєкт соціальної дії – це проєкт, спрямований на позитивні соціальні зміни у громаді. Мета ПСД завжди спрямована на те, щоб привернути увагу державної влади, громадських організації, мешканців громади тощо до проблеми, яка виникла у суспільстві, та до необхідності її розв'язання. Є такі види ПСД: освітні, науково-технічні, благодійні, захисно-правові, культурні, виховні. Етапами участі у конкурсі ПСД є такі: створення та подання ідеї, експертна оцінка, пітчінг проєктів, отримання фінансування, реалізація проєкту, подання звітності.

Реалізація проєктів соціальної дії, особливо зараз, є надзвичайно актуальною. Саме завдяки організації такої діяльності люди допомагають один одному та й собі покращити сфери власного життя. Тож горді повідомити, що усі структурні підрозділи ТНПУ також доєднуються до цих важливих ініціатив (реалізація таких ПСД: «Дитяча інтерактивно-розвивальна кімната «Смайлик-ТНПУ»», «Творча лабораторія

дошкільної та початкової освіти» (або «НУШівський центр»), «Дитячий квест-табір «Friends»»).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Маєш ідею розвитку ТНПУ ім. В. Гнатюка? *Пітчінг* : вебсайт. URL: <https://pitching.in.ua/tnpu/> (дата звернення: 09.10.2022).
2. П'ята хвиля обласних пітчінгів проєктів соціальної дії. *British Council Україна* : вебсайт. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/active-citizens/oblast-social-action-projects/fifth-wave> (дата звернення: 10.10.2022).
3. Семез А. А. Соціально-педагогічне проєктування: Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності 6.010106 Соціальна педагогіка. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. 132 с.

